ORSAT LIGORIO

DUBROVAČKI DIJALEKT 150 GODINA POSLIJE

1. Posljednji Dubrovčanin:

1) Lúko Stùlli (1772 - 1828);
2) Ívo Stojánović (1829 - 1900);
3) Lúko Zóre (1846 - 1906);
4) Péro Bùdmāni (1835 - 1914).

2. Kontrastivna analiza

		Bùdmāni 1883.	2008.
FONOLOGIJA	1.	/ē̄/ = [ijē, jē]: *vïjēk, tïjēm, tïjēh*	/ē̄/ = [jē]: *vjêk, tjêm, tjêh* (†)
	2.	/-ijēr/: *Trògijēr, pàstijēr, kòsijēr*	/-īr/: *Trògīr, pàstīr,* ali *kòsjēr*
	3.	hiperjekavizam: *kùpjena, sjëgūrno*	*kùpina, sìgūrno*
	4.	-l#: *tòpal, svijétal, öbal*	/
	5.	/-lj-/ = [ʎ]: *böljē, ûlje*	/-lj-/ = [j]: *böje, ûje*
	6.	/rě/ = [rje]: *gòŗjeti, brjëgovi*, ali: *grëšnīk*, *krëpōs*	*grjehőta*, *krjëpǭs*
	7.	/d, t/ → /d, t//_ě: *djëd, nèdjelja, lètjet*	/d, t/ → /đ, č//_ě: *đëd(o), nèđeja, lèčet*
	8.	/ps, pš/ → /vs, vš/: *kövsa, ljëvšī*	/ps, pš/: *köpsa, ljëpšī*
	9.	betacizam: *brijéme, Lóbro, bábit*	*vrijéme, Lǫ́vro, vắbit*
	10.	/mn/ ↔/vn/: *ramnìca, óvnovi, dûvna*	/mn/: *dûmna*; /vn/:*ravínca, ǫ́vnovi*
	11.	rinizam: /-m#/ = [^{n}, Ø]: *rúkō$^{(n)}$, vïdī$^{(n)}$*	/-m#/ = [n]: *rúkǭn, vïdīn*
	12.	/hv/: *hvála, pühvica, hvjèlica*	/f/: *fắla, püfica, fjèlica*
	13.	/h/ = [x]: *hòću, ödmāh*	*òču, ödmå*
	14.	neetimološko /h/: *pepèljuha; häždaja, hâmbar*	àždaja, *åmbar*
	15.	/dnj/: *zädnjī, pòsljednjī*	/nj/: *zänjī, pòsljenjī*
	16.	/ʒ/: *jëʒēr, ʒòra; spênʒa, brônʒa*	*jëzero, zòra*, ali *spênʒa, brǫ̑nʒa*
	17.	/ć/ → [j] /_C, -#: *vöjka, nôj*	*vöčka, nôč*
	18.	/čk/ → /šk/: *dùbrovaškī, pälaškī*	/čk/: *dùbrovačkī, pälačkī*
	19.	rotacizam: *möžeš, möže*	*möreš, möre*
	20.	/-v-/: *sŕbjet, göžđe*	*svŕbjet, gvöžđe*, ali *mèđed, sëkrva*
	21.	/zdr/: *zdrâk, zdrïo*	*zrắk, zrëo*
	22.	Misc: *ljèljen, zlijéžda, brávac; làjnskī, pòkōjnī*	*jèlēn, žlijézda, vrắbac; lànjskī, pòkǭnjī*
PROZODIJA	23.	¨ i˝: *räk, sramőta*	*räk, sramőta*
	24.	kanovačko duženje: *mágla, lónac, sélo*	*màgla, lònac, sèlo*
	25.	/–ˈā#, –ˈima#/: *brodóvā, brodòvima*	/–å#, –ima#/: *bröd̨vå, bröd̨ovima*
	26.	*glùhī, vrùćī, glàdnī*	*glûhī, vrûčī, glắdnī*
	27.	*sëdmī, ösmī*	*sêdmī, ôsmī*

MORFOLOGIJA	28.	vok. sg.: *nösu, zêcu*	*nöse, zêče*
	29.	instr. sg.: *jâjom, kònjom, vônjom; müžovi*	*jåjem, kònjem vônjem; müževi*
	30.	pl. intensivæ mangitudinis: *selíja, gvožđíja, morija*	*sèla, gvöžđa, möra*
	31.	gen. pl. na -Ø: *pè͡stotīn bàrijēl vína*	*pè(t)͡stotīnå bàrijēlå vína*
	32.	*dat., lok. i instr. pl.: žènami, rïbami, nà͡Pilami*	*žènama, rïbama, nà͡Pilama*
	33.	ak. pl.: *mrâvi, cr̈vi*	*mråve, cr̈ve*
	34.	dat. i lok. sg. f.: *tôm dòbrōm, döbrōm žèni*	*tôj dòbrǭj, döbrǭj žèni*
	35.	/-ijēm, -ijēh/: *rámnijēh, rámnijēm*	/-īm, -īh/: *råvnīh, råvnīm(a)*
	36.	komparativ: *ljëvšī, grüpšī, dïljī*	*ljëpšī, grübljī, düljī*
	37.	enklitika *ju*: *ôn je je vïdio*	haplologija: *ôn (ju) je vïđeo*
	38.	pok. zam.: *òvī, òvegā, òvemū; òvezijēm, òvezijēh*	*òvåj, òvogå, òvomū; òvīm, òvīh*
	39.	upit. zam.: *čësa, čìgov*	*čèga, čìjī*
	40.	*četr; dvïjesti, četìsta, pè͡stotīnā*	*četri; dvjé͡stotine, četì͡stotine*
	41.	fut. prošli: *bït ću (u)činio*	/
	42.	inf. reduplikacija: *prëstit, grïstit, dúpstit, jëstit*	*prës, grïs, dûps, jës*
	43.	prez. *ìjem, ìješ* itd.: imp. *î;* ptcp. *ïo*	prez. *jëdēm, jëdēš*; imp. *jëdi;* ptcp. *jëo*
	44.	aor.: *bih, bi, bismo, biste*	*bi*
	45.	Misc: *rástjet; rë(k)ši; tërēm; vèljet; žívljet, žívēm*	*råščet, råš; /; tärēm; /; žívjet, žívīm*
SINTAKSA	46.	*u Vláha je küća izgòrjela*	posv. gen. *Vlåhova je kuča izgòrjela*
	47.	*prötiv* + dat.: *prötiv žèni, za* + gen.: *za mòjē žènē*	*prötiv žènē, za mòju žènu*
	48.	tal.: *grâd od Ríma, činit od profesúra*	*grâd Rîm, bït profèsūr*
	49.	perf.: *rúčat, užìnat, òbjedovat, vèčerat*	imperf. i perf.: *rúčat, užínat* itd.
	50.	*brez, cjêć, mjëšte, ösvēm*	*bez, rädi, mjësto, ösin*

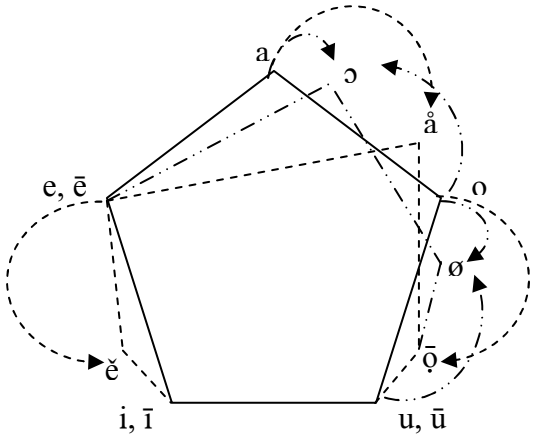
App. Dubrovačka kolenda (u trohejskom tetrametru):

Dòbra vȅčē mî kucā́mo,
Bädnjē vȅčē čèstitā́mo.
Mî smo dóšli sȁ Konā́la
U karőci ȍd gospā́rå.

Legenda: ´- iktus; ˈ - sekundarni metrički naglasak; x – slog.

x́ x x́ x x́ x x́ x
x́ x x́ x x́ x x́ x
x́ x x́ x x́ x x́ x
x́ x x́ x x́ x x́ x

3. Vokalski pomak

——— kratki vokali

------- nestegnuti dugi vokali

–·–·– stegnuti dugi vokali